Magiczny Kraków

Zalew Nowohucki. Ochrona życia na dnie zbiornika

2026-11-20

Około 750 małży odłowiono i przeniesiono w bezpieczne miejsce podczas jesiennych prac nad Zalewem Nowohuckim. To przygotowanie do kolejnego etapu projektu ochrony bioróżnorodności – usuwania osadów i namułów z dna zbiornika.

W październiku i listopadzie nad Zalewem Nowohuckim prowadzono kolejny etap działań związanych z ochroną bioróżnorodności zbiornika.

Do pracy przystąpili nurkowie, którzy zajęli się odławianiem i przenoszeniem małży żyjących na jego dnie. Działania objęły północną część zalewu o powierzchni około 3,2 ha, czyli blisko 45 proc. powierzchni zbiornika. To właśnie tam w pierwszej kolejności prowadzone będą prace związane z usuwaniem nagromadzonych namułów i osadów dennych.

Przenoszenie małży w bezpieczne miejsce

Prace nurków polegały na zbieraniu małży z dna zbiornika i przenoszeniu ich do wyznaczonej, bezpiecznej strefy, poza obszarem planowanych robót. Łącznie podczas dwóch odłowów przeprowadzonych 24 października i 15 listopada przeniesiono około 750 żywych osobników należących do pięciu gatunków.

Wśród nich znalazły się przede wszystkim rodzime skójki zaostrzone i malarskie, a także szczeżuje pospolite. Podczas prac rozpoznano również obecność gatunków obcych: szczeżui chińskiej i racicznicy zmiennej. Zostały one oddzielone od rodzimych małży i przekazane do dalszego zagospodarowania.

Przenoszenie małży ma istotne znaczenie dla ochrony lokalnego ekosystemu. Są to organizmy osiadłe, które przemieszczają się bardzo powoli i przez większość życia pozostają w jednym miejscu. Bez wcześniejszego odłowienia byłyby więc szczególnie narażone na oddziaływanie robót prowadzonych na dnie zbiornika. Małże pełnią też ważną funkcję w środowisku wodnym, ponieważ filtrują wodę, przyczyniając się do jej naturalnego oczyszczania, a także stanowią element łańcucha pokarmowego.

Przeprowadzone działania pozwoliły również lepiej rozpoznać populację małży występującą w zalewie. Zaobserwowano osobniki o różnej wielkości i w różnym wieku, co wskazuje na utrzymywanie się populacji i warunki sprzyjające jej rozwojowi.

Gatunki obce a równowaga ekosystemu

W zalewie stwierdzono obecność dwóch gatunków obcych: szczeżui chińskiej oraz racicznicy zmiennej. Ich występowanie może niekorzystnie wpływać na rodzime małże, przede wszystkim

poprzez konkurencję o pokarm i przestrzeń życiową. W przypadku szczeżui chińskiej dodatkowym zagrożeniem jest jej zdolność do szybkiego rozwoju w cieplejszej wodzie, co w perspektywie zmian klimatycznych może sprzyjać zwiększaniu jej liczebności.

Ograniczanie presji gatunków obcych ma znaczenie dla zachowania równowagi biologicznej zbiornika i ochrony rodzimych organizmów. To istotne zwłaszcza w kontekście planowanych prac, których celem jest poprawa stanu ekologicznego Zalewu Nowohuckiego.

Przygotowania do robót zasadniczych

Odłów i przenoszenie organizmów dennych to jeden z elementów szerszego przedsięwzięcia pn. „Ochrona bioróżnorodności Zalewu Nowohuckiego”, realizowanego przy wsparciu środków programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027.

Kolejnym etapem projektu będzie usuwanie nagromadzonych na dnie namułów, osadów oraz zalegających odpadów. Wszystkie działania prowadzone są z uwzględnieniem potrzeb środowiska przyrodniczego i mają służyć poprawie stanu ekologicznego Zalewu Nowohuckiego.

To ważny krok w kierunku przywracania równowagi ekosystemu i zapewnienia lepszych warunków do rozwoju roślin i zwierząt związanych z tym wyjątkowym miejscem.